

SUOMEN SOTI

Tässä numerossa

- 8 JYVÄLLÄ** Viestikaluston yhteensopivuus tärkeä kriisinhallintatehtävissä *Aatos Alhainen* • Romunen piirtää • Sakolta lukittava kivääri • Ristiriitaista *Kari Selén* • Beijing ja Taipei käyvät sotaa ilman ruudinsavua *Jaakko Bergqvist* • Rauhanturvaajat jakoivat polttopuita Kosovossa *Helena Manninen-Visuri* • Maailmalta *Pertti Lappalainen* • Bosnian suomalaiset kypmintappajat *Teuvo Tikkanen* • Pitkän matkan kiväärikisa • Uusi kunniamerkki – Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ansiomitali *Jura Jukola*
- 16** Ainijärvi – viimeinen erämaavartioasema *Jaakko Peltomaa*
- 20** Ensimmäistä kertaa kertaamassa *Jura Jukola*
- 22** Sotilaspoliisista vartijaksi *Tapio Mäkinen*
- 26** Kirjat: Pekka Visurin *Kosovon sota*
- 27** Kevyt Osasto 4:n tie talvisodan rauhaan *Jura Jukola*
- 29** Tekniikkalehti
- 48** Tulivatko huumeet jäädäkseen? *Jura Jukola*
- 52 TAUKO** Tapio Wirkkalan kourista syntyi Äänisen ärjyvä leijona *Jura Jukola* • NettiSotilas Rosendal *Jura Jukola* • Jukola toimitussihteeriksi • Marjatta Hinkkalan valokuvanäyttely Sarajevossa • Innilän ensilaukaus kajahtaa kohta • Summa petti – vai pettikö *Jura Jukola* • Väapelit hukassa? • Tietoja Antti Pennasesta kaivataan • Lagedin sotamuseo *Ants Vaadre* • Naiset ovat hallinneet ennenkin *Jura Jukola*
- 53** Heraldikassa tulitusta *Jukka Suvisaari*
- 60** Palautteet
- 62** Tätä mieltä: Onko MPK ry renki vai isäntä? *Kai Leinonen*
- 64** Terveidenhoito: Kirottu kihti *Eero Lehmuskallio*
- 66** Kenttäkeittiössä soheroa ja siirua *Riitta Salo*
- 69** Veteraanikeräys 2000
- 70** Kolumni *Jukka Knuuti*

KANNEN KUVA: KUVA-AHTI

JULKAISTAVA AINEISTO. Aineisto hyväksytään julkaistavaksi ehdoin, että Kustannus Oy Suomen Mies saa aineistoon hyvän kustannustavan puitteissa eri korvauksetta vapaan käyttöoikeuden tiedonvälitysoinnissaan, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

TILAAJAREKISTERI. Lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin. Niitä lehden tilaajia, jotka eivät halua että heidän tietojensa käytetään, pyydetään ilmoittamaan siitä lehden tilauksen yhteydessä.

KUVA: TAPIO MÄKINEN

Herääkö henkiin?

■ Sotilaspoliisikoulun monipuoliseen opetusohjelmaan kuuluu oleellisena osana myös hengenpelastus- ja ensiaputaitojen opettelu. Nuoret tuntevat kouluun nyt kovaa vetoa, sillä moni on päättänyt ottaa armeija-ajastaan hyödyn irti myös siviiliin pääsyn jälkeistä ammattiin hakeutumista silmällä pitäen. ”Intin päivärahoihin verrattuna palkka on nyt hieman parempi”, naurahtaa Katja Seppälä, jolle on ollut Spol-koulutuksesta suurta hyötyä nykyisessä työssään suuressa vartiointiliikkeessä. – *Sivut 22-25.*

Pahalta piilossa

■ Rajavartija Ari Siila saa laipioida toden teolla, ettei työpaikka haudaudu nietoksiin. Savukosken pohjoiskolkassa sijaitseva Ainijärven rajavartioasema sijaitsee kuusimetsien keskellä, tiettömällä erämaa-alueella ja kuin piilossa kaikelta pahalta. Raportti viimeiseltä erämaavartioasemalta *sivuilla 16-18.*

KUVA: JAAKKO PELTOMAA

Piikki lihassa

■ Suomen huumeetaloudessa liikkuu yli puolen miljardin markan potti – ja kasvu vain jatkuu. Ketkä ovat talouden takana, miten tuota laitonta liiketoimintaa vastaan voidaan taistella, mitä on jo tehty ja miten uhreja autetaan? Jatkamme huolestuttavan ja varusmiehiäkin koskettavan huumeeteeman tarkastelua *sivuilla 48-51.*

Mestarisotilaat takaisin

■ Puolustusvoimien henkilöstörakenteen uudistamiseen tähtäävä mietintö nostatti kohun. Erikoista oli, että ajatukset eivät tuntuneet kelpaavan kenellekään. Merkittävimmät henkilöstö- ja reserviläisjärjestöt tykittivät mietintöä ja tarjosivat omia vaihtoehtojaan tilalle.

Reaktio voi kuulua laajempaan yhteyteen, puolustusvoimien yhteiskuntasuhteisiin ja sitä tietä maanpuolustushengen tilaan. Tässä lehdessä on useaan otteeseen ennustettu, että jos suuntaa ei muuteta, joidenkin vuosien päästä on käsillä maanpuolustushengen romahdus. Jos näin käy, korjaaminen voi olla hyvin vaikeaa. Kaikkia uudistuksia pitäisi ehdottomasti punnita myös tässä valossa. Monet puolustusvoimien julkiset kannanotot antavat aiheen olettaa, että yksittäinen ihminen ja maanpuolustushengen taso olisivat nyt yhdenkertainen. Ehkä näin ei ole, mutta valitettavasti niin on kuin miltä näyttää. Väärinkäsitysten välttämiseen tarvitaan vuorovaikutusta.

Sumeilematon keskustelu onkin uuden ajan merkki. On täysi syy uskoa, että puolustusvoimien koulutusjohto ymmärtää tämän, seuraava asioita riittävällä herkkyydellä ja ottaa esitetyt mielipiteet huomioon.

Oltiinpa henkilöstörakenteen kehityssuunnista ja menettelytavoista mitä mieltä tahansa, yksi asia on selvä: jotain on tehtävä. Suomen sotalaitosrakenne on ns. kaaderijärjestelmä. Kaaderilla tarkoitetaan pienehköä ammattisotilaiden joukkoa, joka huolehtii rauhan ajan koulutuksesta ja johtaa sodan ajan asevoimia. Sen riittävyys jälkimmäisiin tehtäviin turvataan nopealla kierrolla, joka toteutuu alhaisen eroamisiansänsä kautta. Näin on ollut Suomessakin: Muutama vuosi sitten nostettiin eläkkeellesiirtymisikää kuitenkin rajusti. Se raunioitti perustan, jolle sodan ajan johtaminen oli rakennettu. Reservissä ei pian ole enää riittävästi sodanjohdon ammattilaisia. Kun reserviin kymmenvuotisjakson aikana aiemmin siirtyi 1000 toimintakykyistä upseeria ja 2000 opistoupseeria, ovat nämä luvut runsaan vuosikymmen kuluttua pudonneet puoleen – ja johtajat ovat keskimäärin paljon vanhempia. Kuka silloin enää komentaa pataljoonia ja johtaa komppanioita? Tältä pohjalta on ymmärrettävää, että puolustusvoimat joutuu hakemaan ratkaisua asiaan vaikka kiven silmästä.

Jos hyväksytään se, että muutoksia tulee, miksi ei kuljeta tietä loppuun asti? Miksi ei marssiteta esiin vanhoja kunnan kanta-aliupseereita? Muistamme nuo mainiot miehet, kaluston käytön ja ylläpidon ehdottomat asiantuntijat, suuret persoonallisuudet, suomalaisen miehen sielunliikkeet selkäytimensäkin kautta hallinneet sotatyön johtajat. Tuo ammattikunta on muualla maailmassa tunnustetun viisauden mukaan armeijan selkäranka. Se tuhottiin meillä typerällä tavalla käytännössä kolme vuosikymmentä sitten.

Kanta-aliupseeri-nimitys ei ehkä enää ole tätä päivää. Ja jolleivät vanhat komeat kersantit ja väapelitkään ota tulta, miten olisi sotilasmestarin arvo? Entä jos luodaan uudelleen mestarikunta, annetaan heille koulutusvastuu ja vapautetaan upseerit sodan johtamisen harjoitteluun, poistetaan nykyisen opistoupseerikunnan palkkojen ja sotilasarvojen ahtaminen alimpien upseerivirkojen alueelle ja pannaan ylimpien mestarien palkkaus jonkin everstiluutnantin tietämiin, ja rakennetaan vielä mahdollisimman mutkattomat sillat eri henkilöstöryhmien välille naapuriuralle siirtymistä varten. Reservin johtajatarvetta voitaisiin täyttää pataljoona-yksikkötasolla juuri näillä miehillä kunnan erorahan, siviilikoulutuksen ja sosiaalisesti hyväksytyin ammattikierron turvin.

Eikä unohdeta reserviä. Nykyaikaisten asejärjestelmien rakentaminen on vaikeaa, mutta käyttö helppoa. Modernin ilmatorjuntapatterin miehistön vahvuus on kaksi (2). Koulutetaan nämä siviilistä ja siviiliin, kertaatetaan internetissä toimivan koulutusohjelman avulla ja kohdennetaan varsinainen ammattihenkilöstö tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vakinaiseen väkeen ja reserviin.

HEIKKI TIILIKAINEN

heikki.tiilikainen@suomensotilas.fi

MAANPUOLUSTUKSEN
AIKAKAUSLEHTI
81. VUOSIKERTA

2/2000

PÄÄTOIMITTAJA

Heikki Tiilikainen (09) 499 548

TOIMITUSSIHTEERI

Jura Jukola (09) 496 189

ERIKOISTOIMITTAJAT

Jukka Knuutila
Markku J. J. Mäkinen

VAKITUISET AVUSTAJAT

Marjatta Hinkkala
Mika Kalakoski
Jukka Knuuti
Eero Lehmuskallio
Jukka I. Mattila
Jussi Niinistö
Juhani A. Niska
Risto Penttinen
Riitta Salo
Jukka Suvisaari
Pekka Visuri

TAITTAJAT

Ilkka Pitkänen
Kari Merilä (Tekniikkalehti)

KUSTANTAJA

Kustannus Oy Suomen Mies

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Tiilikainen

TOIMISTO

Paula Kareinen
Leif-Erik Rosendal

MARKKINOINTI

Kim Vinari

OSOITE

Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki
Puh: (09) 496 189
Fax: (09) 492 058
toimitus@suomensotilas.fi
www.suomensotilas.fi

TILAUSHINNAT

10 nroa vuodessa; kestotilaus
255 mk/vsk, määräaik. 295 mk/vsk,
opisk. ja varusmiehet 220 mk/vsk
Leikki 15 290
Tarkastettu 7.1.1999

ILMOITUKSET

Mediamyynä Norrlin Oy /
Liisa Norrlin
Puh: (09) 590 395 ja (09) 590 804
Fax: (09) 592 587

OS-Media Oy

Olli Soinen puh: (09) 8733975
Jarmo Paavola puh: (09) 8733976
Fax: (09) 8733973

KIRJAPAINO

Itä-Uudenmaan Paino Oy
Itäinen Tullikatu 10, 07900 Loviisa

ISSN-1237-8704

Aikakauslehtien liiton jäsen

KUVA: LEEVA KLEMLÄ

Tommi Erosen roolityö Summan veteraanina säväyttää.

Pettikö Summa?

■ Heikki Ylikankaan kirjoittamassa 'Kun Summa petti' -näytelmässä esitetään hurja väite, joka varmasti herättää yleisön. Mitkä olivat talvisodan pakkorauhan perusteet? Tiesikö Suomen johto Saksan hyökkäävän pian Neuvostoliittoon? Entä pettikö Summa? Näytelmästä lisää sivulla 56.

PIIRROS: HEIKKI TIILIKAINEN

Rötkää kippon!

■ Elsuppa, höpelö, kupuravelli, pylsy, tunka, äkröörä... ja tietysti rötkä. Kenttäkeittäessä maistellaan tällä kertaa perinneruokien meheviä nimiä ja kokeillaan muutamia vanhoja hyviksi koettuja reseptejä: moska ja uunipöttö maistuisivat varmaan Sinullekin? – Sivu 66.